

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Aanvullende informatie	2370702		8 mei 2019

Geachte leden van de raad,

De gemeenschappelijke regelingen (GR'en) waarin wij deelnemen hebben de begrotingen 2020 met meerjarenperspectief en de jaarstukken 2018 aan de gemeenteraad gezonden. Het presidium heeft gekozen voor een gezamenlijke behandeling van de stukken van alle gemeenschappelijke regelingen en het college uitgenodigd om aanvullende informatie en overwegingen voorafgaand aan uw besluitvorming kenbaar te maken. Met deze brief geven wij u deze informatie.

U hebt via de griffie de ambtelijk opgestelde feitelijke informatie over de concept jaarstukken 2018 en meerjarenperspectief 2020-2023 ontvangen. Om te voorkomen dat u twee documenten naast elkaar moet leggen is de feitelijke informatie die u via de griffie hebt ontvangen ook hier opgenomen en zijn aanvullend de overwegingen van het college opgenomen. De overwegingen van het college zijn omkaderd en cursief weergegeven.

De GR'en zijn ook gebonden aan de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dat betekent, dat ze zich moeten houden aan o.a. het gebruik van uniforme taakvelden, de renteomslag naar taakvelden, centrale verantwoording en juiste bepaling van overhead, rapporteren van verplichte beleidsindicatoren en het verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut.

Vorig jaar hebben we gezien, dat de eerder verplicht gestelde financiële kengetallen wel worden opgenomen, maar dat met name de kleinere GR'en nog onvoldoende informatie geven over taakvelden en nuttige beleidsindicatoren. Taakvelden lijken ingeburgerd. Met concrete doelen formuleren en beleidsindicatoren worstelen alle GR'en. Als raad wilt u zien welke maatschappelijke effecten worden nagestreefd en hoe de GR de prestaties die ze daarvoor verricht verantwoordt.

Tevens heeft u een rapport van de gezamenlijke rekenkamercommissies ontvangen. De daarin opgenomen beoordeling kan tevens input zijn voor uw besluit om een zienswijze in te dienen.

A. Regio Twente

Jaarstukken 2018

RT laat als geen andere verbonden partij of zelfs in vergelijking met ons als gemeente, zien dat een jaarrekening ook een kans is om te laten zien waar de organisatie in het afgelopen jaar aan heeft gewerkt. Dit heeft ook een keerzijde, zoals hierna wordt toegelicht. De verplichtingen die het BBV GR'en heeft opgelegd worden goed gevolgd.

In het voorwoord geen highlights dit jaar. Er is veel energie gaan zitten in vragen over de koers van Regio Twente en een zoektocht naar eenvoud, transparantie en meerwaarde. De constatering dat er een jaartekort is ontstaan is ook nieuw voor Regio Twente. Er zit geen repeterend karakter

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

in de prestatiebeschrijvingen; er wordt echt gekeken naar de jaardoelen en jaarprestaties in relatie tot de begroting.

GGD Twente betreft met name going-concerntaken. Uitgangspunt is het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren over de gezondheid. Er waren 200.000 contactmomenten met inwoners, waaronder onderzoek naar de gezondheid van jeugd en ouderen. In Twente blijven we zitten in een achterstandsituatie t.o.v. het Nederlandse gemiddelde.

Op sociaal-economisch gebied is de Agenda van Twente afgewikkeld. De lobby was succesvol in 2018 en leidde o.a. tot de Regio Deals. Voor "Groen Technologisch Topcluster" is € 30 miljoen toegezegd door het Rijk. Er is gestart met de inbedding van de nieuwe Agenda voor Twente. Door de lange warme zomer hebben de recreatieve voorzieningen een positief resultaat behaald. Het mountainbikenetwerk is veiliger en tegelijk spectaculairder gemaakt.

Bij OZJT stond aanbesteding en inkoop van zorg en jeugdhulp en de verfijning van het Twents Model centraal. Er is ingezet op het project "Duurzame gezinsvormen", zowel op samenwerking als op het vergroten van expertise. Veilig Thuis Twente (VTT) is als zelfstandige resultaat verantwoordelijke eenheid binnen OZJT neergezet. Met Veiligheidshuis Twente (VHT) is een informatieknooppunt opgezet.

Bestuur en bedrijfsvoering blijven in de sfeer van "hier werken we hard aan". De verbetering en de visie op sturingsinformatie is uitgesteld, evenals enkele noodzakelijke ICT-projecten. Met onvoldoende beschikbare middelen als argument. De afspraken over verrekening naar basistaken, coalities en derden vragen om herijking. Dit is blijkaar nog niet op orde.

Doelen stellen en realiseren

Het is begrijpelijk, dat RT stoeit met haar identiteit. Ze is smeerolie in veel processen, waarbij ze zelf niet van beslissende invloed is. Dat maakt dat de mate waarin ze aan het tot stand komen van gemeten maatschappelijke kengetallen heeft bijgedragen niet eenvoudig te bepalen is. Uit de rekening blijkt dit ook. RT overvalt ons met een opsomming van een veelheid van activiteiten, die allen vallen in de categorie "dat lijkt zinvol, maar dat kunnen we niet aantonen". Hierna volgen enkele kritische noten, waarbij als kanttekening het besef, dat we RT in deze positie hebben geplaatst: het smeren of versnellen van processen, waar we zelf onvoldoende invloed op hebben als afzonderlijke gemeente, maar bij goed functioneren wel allen baat bij hebben. Dit is een terrein, dat niet eenvoudig SMART te maken is.

In de programma's valt op, dat doelstellingen op twee wijzen worden verantwoord. Enerzijds door de stoplichtkleuren groen, oranje en rood en daarnaast door een tabel met de kolommen indicator, begroot uitgedrukt in een meetbare eenheid en realisatie als verantwoordingskolom. Het lijkt alsof de gemakkelijk te concretiseren inspanningsverplichtingen (b.v. 3 x vergaderen voorgenomen) een door de lezer te volgen verantwoording krijgen, maar de meer taak gebonden strategische doelen niet. Deze laatste krijgen een stoplichtkleur, waarvan de beoordeling soms wel en soms niet berust op gemeten prestaties in relatie tot het doel. Daarmee lijkt deze beoordeling subjectief, in ieder geval niet volgbaar objectief. De waarde van de stoplichtenweergave als oordeel voor de realisatie van de beschreven doelen leidt tot vraagtekens bij de kritische lezer.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

De doelstellingen zijn niet specifiek, meetbaar, realistisch en tijdgebonden (SMART)) geformuleerd. RT scoort b.v. oranje (niet alle doelen gehaald) bij de gezondheidsbevordering. Dat komt mede omdat de doelstellingen als "uiteindelijk gewenste maatschappelijke ideaalsituatie" zijn geformuleerd. Deze doelstelling vertaalt wel het gevoel wat we allen willen bereiken, maar volstaat niet als organisatiedoel. Het is zeer algemeen, niet toegespitst op iets wat we beleidsmatig kunnen beïnvloeden en niet tijdgebonden. Beter zou zijn om de verbetering toe te spitsen op een beïnvloedbaar onderdeel van dit veelomvattende doel en concreet aan te geven hoeveel de verbetering (in meetbare eenheid) bv in 4 jaren zou moeten zijn. De volwassenen- en ouderenmonitor (2016) en de Kindermonitor (2017) kunnen b.v. de data leveren, niet alleen om de stand van zaken te rapporteren zoals nu het geval is, maar ook om het effect van uitgevoerd beleid te toetsen.

Als wij in Twente achter liggen t.o.v. het landelijk gemiddelde is de doelstelling "minimaal net zo lang leven als het landelijk gemiddelde" (blz. 17) gedoemd om fel rood te kleuren en jaar op jaar de prestatie van Regio Twente in een negatief kader te plaatsen.

De doelstellingen 2 t/m 4 zijn om dezelfde redenen aan herziening toe. Door goede doelen te stellen en te monitoren kan RT beter haar waarde voor de Regio laten zien.

Het resultaat

Het jaarresultaat na reservemutaties is € 390.000 negatief. Het grote voordeel van € 4.900.000 als laatste bate uit de oude Agenda van Twente is hier buiten gelaten, omdat hiervoor vorderingen op de balans waren opgenomen. Er wordt voorgesteld om € 117.000 uit de Algemene Reserve te onttrekken en € 273.000 ten laste van de gemeentes te brengen. Hengelo betaalt dan € 35.000 na.

Het tekort wordt voornamelijk veroorzaakt binnen de bedrijfsvoering:

- Juridische en overige kosten a.g.v. fraude door twee medewerkers t.b.v. € 154.000;
- Loonkosten te laag begroot t.b.v. € 126.000;
- ICT-kosten en licenties € 39.000 nadelig (maar structureel nadeel van € 140.000 met incidentele meevallers!);
- Rente-effect Agenda van Twente van € 92.000 toch geen voordeel, maar ten behoeve van de Regio Deal via het concernbudget ten laste van bijdrage gemeenten;
- Salarisadministratiekosten € 134.000 hoger uitgevallen; dit wordt nu ten laste van alle deelnemers gebracht, terwijl dit met de afnemers van deze dienst verrekend zou moeten worden.
- Veilig Thuis Twente had een positief resultaat van € 173.000 vnl. door lagere loonkosten.

Deze resultaten zijn deels gecompenseerd met incidentele voordelen en rechtstreekse dotaties en onttrekkingen uit reserves.

De solvabiliteit (op lange termijn kunnen voldoen aan de betalingsverplichtingen) is toegenomen van 31% naar 41%. De beschikbare weerstandscapaciteit is 0,7 x de hoogte van de opgetelde gekwantificeerde risico's. Deze ratio is onvoldoende volgens de eigen norm van 0,8.

Hierbij moet opgemerkt worden, dat er naast de € 2,3 miljoen in de weerstandscapaciteit mee tellende reserves nog € 3,2 miljoen beklemde reserves zijn! De besteding hiervan is eerder bepaald d.m.v. bestuursbesluiten. De vraag is hoe hard of deze bestedingsvastleggingen zijn. Het is volgens haar beleid juist als RT zegt, dat toekomstige voordelen in de reserve vloeien, totdat de 0,8 weerstandsratio is bereikt. Maar er ligt ook al veel geld op de plank in de vorm van die beklemde reserves.

Opvallend is dat de verklaring van het negatieve resultaat grotendeels uit de bedrijfsvoering komt. En ten tweede dat er verrassingen zijn t.o.v. de laatste bestuursrapportage. Ontwikkelingen laat in het jaar kunnen dit rechtvaardigen. Dit laatste is niet altijd aan het geval. De vraag rijst of de bedrijfsprocessen zover op orde zijn, dat er voldoende op gesteund kan worden. Daarom is ook de managementrapportage en boardletter van de accountant waardevol. De boardletter geeft wel aan dat er te verbeteren processen zijn, maar is niet bijzonder negatief. De verklaring van de accountant bij de jaarrekening zal ingaan op de maatregelen die genomen zijn om fraudegevallen te voorkomen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Begroting 2020 en meerjarenperspectief

De begroting wordt bestempeld als beleidsarm. Gemeenten hebben RT niet gevraagd om nieuw beleid uit te voeren. Verder voldoet de begroting aan de nieuwe regels van het BBV. RT heeft deze vereisten (verplichte tabellen, kengetallen, paragrafen, toerekeningsvraagstukken) goed geïmplementeerd.

Belangrijke ontwikkelingen 2020-2023

De belangrijkste ontwikkeling is de discussie over de koers van Regio Twente.

Vorig jaar hebben we veel lopende ontwikkelingen aan u voorgelegd. Deze zijn eigenlijk ongewijzigd. We sommen ze daarom niet meer op.

De begroting 2020 laat, net als de rekening 2018, een weerstandsratio van 0,7 zien, waar deze volgens huidig beleid 0,8 moet zijn. Zie ook de opmerkingen hiervoor bij de rekening 2018. De begrotingsomvang stijgt met € 45,8 miljoen, omdat de subsidiestroom voor maatregelhelp nu binnen OZJT plaatsvindt. Dit is een administratieve stijging, waar geen personele- of overhead consequenties aan vast zitten en geen bijdrage voor gemeenten. Door de stijging van de lasten en baten beïnvloedt dit wel kengetallen die op totaal van lasten of baten zijn gebaseerd. B.v. overheadpercentage, dat daalt van 23% naar 13% (zelfde overhead t.o.v. veel hogere lasten). Nieuw is de overheveling van het budget "rijksvaccinatieprogramma" naar gemeenten. Wij ontvangen rijksgeld, RT voert uit en belast ons voor de kosten van ruim € 1,2 miljoen. Deze toename verhoogt onze gemeentelijke bijdrage, maar levert via de rijksuitkering eenzelfde verhoging in de gemeentelijke baten op.

Financiële aspecten 2020-2023

De verhogingen zijn trendmatig en v.w.b. het prijspeil en de loonkosten conform advies gemeenten. Dit geldt niet voor enkele kosten van uitvoering van ondersteunende taken en de eerder te laag geraamde werkgeverslasten; deze nemen meer dan trendmatig toe.

Gemeentelijke bijdrage 2020-2023

Wij gaan in 2020 € 4,2 miljoen betalen, in 2019 was dit nog € 4 miljoen.

Suggestie voor zienswijze begroting 2020 en meerjarenperspectief

Momenteel wordt nagedacht over de toekomst van de Regio Twente. De uitkomst daarvan is nu nog ongewis. Dat geldt ook voor de consequenties daarvan voor de Regio begroting. Die gedachtevorming wordt dit jaar afgerond.

Wij stellen voor om de discussie over de wijze van samenwerking in de Regio Twente zijn beloop te laten krijgen en zien geen aanleiding om n.a.v. de concept-stukken een zienswijze in te dienen.

B. Veiligheidsregio Twente

Jaarstukken 2018

De jaarstukken maken een zeer verzorgde indruk.

VRT heeft in 2018 ruim 4.400 incidenten bestreden (2017: 3.500), 700 keer voorlichting gegeven en ruim 2.400 keer adviezen gegeven aan gemeenten, bedrijven en instellingen. Er is gewerkt aan thema's zoals de voorbereiding op gevolgen van terrorisme, toenemende nadruk op zelfredzaamheid, risico-communicatie, de crisisorganisatie, drones en de transitie meldkamer. In 2018 is het Veiligheidshuis Twente bij de VRT gekomen. VRT heeft haar functioneren getoetst via visitatie. Hierbij zijn verschillende organisaties uitgenodigd om als klankbord te dienen. Zo hebben b.v. Prorail, Vitens, Cogas, Elementis, Vivochem, Waterschap Vechtstromen en Rijkswaterstaat feedback gegeven op het functioneren van de VRT.

De jaarrekening 2018 laat een nadelig resultaat zien van € 908.000. Het resultaat vòòr bestemming reserves is € 350.000 nadelig. De voorgenomen dotaties aan de reserves van € 578.000 zouden een nadelig resultaat na bestemming geven van € 908.000. De BDUR-reserve

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

(ontvangen vrije rijks gelden) van € 526.000 is ingezet, waarmee het resultaat na bestemming uit komt op € 383.000 nadelig.

Het resultaat wordt duidelijk toegelicht en goed in verband gebracht met genomen maatregelen om herhaling te voorkomen. Het resultaat is voornamelijk het gevolg van extreme droogte in de tweede helft van 2018, die veel incidenten (o.a. brand Twence) heeft veroorzaakt. Daarnaast is meer dan verwachte loonstijging in 2018 (cao) een belangrijk element. Verder zijn de structureel hogere exploitatielasten van de kazernes mede oorzaak. In 2019 en later zijn deze budgetten aangepast.

Ondanks het nadelig saldo van € 383.000 wordt voorgesteld om wel € 163.000 te storten in de Reserve Veiligheidshuis Twente. Daarom stelt het DB voor om € 546.000 uit de algemene reserve te onttrekken. De bestemming van het resterende deel van het saldo door een onttrekking aan de algemene reserve en een bestemming dotatie reserve Veiligheidshuis Twente vraagt om goedkeuring van het Algemeen Bestuur.

De vorig jaar nog ontbrekende verplichte financiële kengetallen zijn nu opgenomen. Voor de VRT zijn aan de orde: solvabiliteit (2,3% is zeer laag), netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgaande leningen (93% is hoog) en structurele exploitatieruimte (nihil). Deze niet gunstige kengetallen hangen direct samen met de wijze waarop VRT in het zadel is gezet. Er is geen ruim vermogen meegegeven, waardoor alle investeringen met geleend geld moeten worden gefinancierd. Deze situatie kan alleen worden gekeerd, als wij VRT zoveel betalen, dat ze kunnen sparen en eigen vermogen kunnen opbouwen. Dat stuit op andere bezwaren, o.a. beslag op gemeentelijke middelen.

Begroting 2020 en meerjarenperspectief

De begroting maakt een zeer verzorgde indruk. Het beleid is nog gebaseerd op het Beleidsplan 2016-2019, met dezelfde speerpunten. Aan een vernieuwd beleidsplan 2021-2025 wordt gewerkt.

De programma's beschrijven goed waar VRT in die programma's voor staat. In klare taal worden activiteiten opgesomd en beschreven. In "wat willen we bereiken" lezen we de doelen. B.v. blz. 14: "Ons doel daarbij is minder branden, minder slachtoffers en minder schade." Bij de indicatoren verwacht je dan waar dit hogere doel in opgeknapt kan worden. En een vermelding van de huidige meetwaarden en hoeveel minder dan het streven is. Dat ontbreekt geheel. Huidig niveau en ambitie bevatten teksten, geen streefwaarden. In die zin is de opknipping van doelen in tekst heel logisch, maar is er geen sprake van verantwoording van de prestaties achteraf, omdat van tevoren de prestatiewens niet SMART is vastgelegd. Conclusie daarvan: de VRT is zeker bezig met de juiste activiteiten, de doeltreffendheid ervan kan niet worden bepaald. Als dit wel zou moeten vereist dit een professionalisering, waarvan we ons moeten afvragen of dit het uiteindelijke doel, de burger en bezoeker veilig houden, ten dienste is.

Vorig jaar is al opgemerkt, dat de VRT een afwijkende risicobenadering heeft. Risicoanalyse moet zich richten op onzekere, sporadisch optredende gebeurtenissen met grote impact op de organisatie. Het is niet waarschijnlijk, dat echte risico's vanwege hun omvang in de begroting gedekt kunnen worden. Voor deze onzekere impact hebbende gebeurtenissen houden we een weerstandsvermogen aan. VRT identificeert risico's, die mogelijk in de toekomst de lastenbegroting doen uitzetten. Dat is niet de juiste benadering van risico's. Deze risico's begroot je als je ze niet met maatregelen kunt voorkomen. Dit vindt VRT zelf blijikbaar ook, want bij de laatste actualisatie zijn eerder als risico bestempelde posten vanaf 2019 in de begroting opgenomen. Hierdoor daalt het resterende risicobedrag, met als gevolg, dat we van een verontrustende weerstandsratio van 0,51 nu naar 1,67 gaan (norm VRT is 0,7). En dat terwijl het weerstandsvermogen met een miljoen euro afneemt. Dit zet vraagtekens bij de systematiek, die overigens wel heel goed is toegelicht. Als het verlies uit de algemene reserve wordt gedekt zakt de ratio door een lager weerstandsvermogen naar 1,06. Risico's lijken bij de VRT nog steeds een voorbode te zijn voor begrotingsuitzetting. Als ze uitkomen nemen we ze op in de begroting. Zolang ze zich niet voordoen blijven het risico's. Deze benadering leidt tot grote schommelingen in een kengetal, dat liefst enigszins consistent moet zijn, omdat er anders geen conclusie over de noodzaak van eigen vermogen aan verbonden kan worden.

Daarentegen missen we de eerder genoemde high-impact risico's, zoals b.v. het risico, dat de organisatie grote bedragen moet betalen, omdat ze fouten heeft gemaakt bij de inzet bij calamiteiten. Dit is mogelijk verzekerd, maar het kennen van risico's die met maatregelen ondervangen zijn neemt vragen weg voor de geïnteresseerde lezer.

Loon- en prijsmutaties zijn conform advies gemeenten opgenomen en leiden tot toename van de lasten met € 1,7 miljoen. In 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten, dat de gemeentelijke bijdragen op grond van een vijftal majeure lastenverzwarende ontwikkelingen stapsgewijs toenemen vanaf 2019 met € 0,3 miljoen tot uiteindelijk € 1,2 miljoen in 2022. Dit werkt ook door in 2020: de tweede tranche van € 0,3 mln. is verwerkt in deze ontwerpbegroting. In het Algemeen Bestuur is in februari 2019 besloten om een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage op te nemen van € 95.000. Dit vanwege een viertal nieuwe financiële ontwikkelingen op het gebied van schoon werken/arbeidshygiëne, informatieveiligheid, verhoging ongevallenverzekering, gecompenseerd met een besparing op bedrijfsvoering.

De netto schuldquote stijgt naar boven de 100%. De VNG ziet 130% als een maximum, dat niet overschreden zou moeten worden. Gezien de investeringsnoodzaak komende jaren is dit een aandachtspunt.

Gemeentelijke bijdrage 2020-2023

Voor Hengelo betekent dit een verhoging van de bijdrage van € 5.899.000 (2019) naar € 6.178.000. Dit is ten opzichte van de begroting 2019 een verhoging van € 279.000. Het effect van de 5 reeds bekende ontwikkelingen is grotendeels verwerkt in onze begroting.

De recente 4 hiervoor genoemde ontwikkelingen leiden tot een aanvullende stijging van de gemeentelijke bijdrage met ca. € 8.000. In totaal moeten we € 58.000 meer opnemen in de begroting 2020.

Suggestie voor zienswijze begroting 2020 en meerjarenperspectief

Over de majeure ontwikkelingen, die de grootste stijging bepalen t.o.v. 2019, is eerder besloten. De nieuwe ontwikkelingen zijn minder ingrijpend. Daarom is het indienen van een zienswijze niet voor de hand liggend.

Als u vindt, dat de VRT haar doelen in meetbare prestaties moet opknippen kunt u daar een opmerking over maken. Zie het eerste kader hiervoor en beseft u, dat dit impact heeft voor VRT. Als u vindt, dat de VRT haar risicobenadering in lijn met de door gemeenten gehanteerde wijze van risicobepaling moet brengen, kan ook hier een zienswijze optioneel zijn. Zie 2e en 3e kader hiervoor.

C. Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente

Jaarstukken 2018

SWB hanteert uitgangspunten die zijn vastgelegd in de Strategienota 2018-2022. Deze nota is vastgesteld door de colleges die deelnemen aan de GR en ter informatie voorgelegd aan de gemeenteraad. Doelstelling is één benadering voor de brede doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente is regievoerder en SWB de uitvoerende partij. Deze doelstelling sluit aan bij de doelstelling van de gemeente.

Om de doelen te realiseren vindt jaarlijks een vertaling plaats naar indicatoren en te leveren prestaties, voor zowel het mens ontwikkelbedrijf met als kerntaken arbeidsontwikkeling en beschut werk en Gildebor met de kerntaak beheer openbare ruimte.

SWB is tevreden over de behaalde resultaten. Evaluatie heeft uitgewezen dat de doelen gerealiseerd zijn.

Het voorlopig jaarresultaat van 2018 is € 109.000 negatief. Dat is veel beter dan aanvankelijk werd begroot, nl. € 497.000 negatief. Hiervoor zijn verschillende redenen te noemen, de rijkssubsidie voor uitvoering van de WSW is meegevallen en door de verbeterde economie waren er incidentele

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

meevallers die het resultaat positief hebben beïnvloed. Het eigen vermogen van SWB bedraagt eind 2018 € 5,6 miljoen en blijft ruim boven het minimale weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is middels een in 2018 uitgevoerde risicoanalyse bepaald op € 3,5 miljoen aangezien er een grote mate van onzekerheid bestaat over de financiële toekomst van de sector. Het verlies over 2018 kan worden opgevangen door het aanwezige eigen vermogen van SWB. Daardoor hoeft de gemeente niet extra bij te dragen.

Het jaarverslag biedt beperkt inzicht in niet-financiële, maatschappelijke resultaten. 55% van de aangemelde kandidaten vond een reguliere baan of werd ontwikkeld tot een bemiddelingsrijpe kandidaat. Hier wordt helaas de vergelijking met de voorgenomen doelen in de begroting niet gemaakt. Maar terugkijkend in de begroting was het doel 50%. Inderdaad een verbetering dus. Hiervan is beoogd om 80% daadwerkelijk een reguliere baan te vinden. In de rekening wordt hier geen realisatie genoemd, jammer. Aan ruim 800 personen werd passende arbeid geboden. In de begroting is hier geen doel aan gekoppeld. Voor Gildebor werd de tijdige en juiste afhandeling van meldingen op 90% gesteld. Ook hier is geen realisatiecijfer opgenomen.

Als je doelen stelt in de begroting moet je in de verantwoording deze streefwaarden terug laten komen en daar de gerealiseerde waarden tegenover zetten. Dat geeft inzicht. Daar is bij deze verantwoording wat slordig mee omgegaan. Dit betekent niet dat er niet goed gewerkt is, maar slechts dat dit niet m.b.v. de zelf in de begroting genoemde indicatoren wordt verantwoord.

De financiële positie en kengetallen zijn goed tot zeer goed. Een solvabiliteit van 49% (alg. norm 20%, hoger is beter), een negatieve schuldquote (hoe lager hoe beter). Alleen de structurele exploitatieruimte scoort negatief, waar deze liefst positief moet zijn. Dat betekent, dat er geen ruimte is om structurele lastenstijging op te vangen. Integendeel: er moeten structurele baten gevonden worden om structureel evenwicht te behouden. Dit besef is er bij SWB.

Begroting 2020 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2020-2023

In de Strategienota 2018-2022 "Wij regelen het 1,2,3" zijn de beleidsuitgangspunten voor SWB Midden Twente vastgesteld. Eén organisatie met twee bedrijfsonderdelen, SWB en Gildebor en drie kerntaken: arbeidsontwikkeling, beschut werk en beheer openbare ruimte.

De komende jaren staat SWB Midden Twente voor de uitdaging om de noodzakelijke kwaliteitsslag te combineren met een strikte beheersing van kosten. Men vindt dat de opdrachtgevers tevreden moeten zijn en doelgroep-medewerkers aandacht moeten voelen.

Het tekent de organisatie in positieve zin, dat ze de veerkracht bezit om externe tegenvallers telkens weer met interne verbetermaatregelen te willen compenseren.

Binnen de dienstverleningsopdracht onderhoud openbare ruimte worden m.b.v. prestatie-indicatoren duidelijke afspraken gemaakt waar de gemeente SWB op kan aanspreken. Binnen het bedrijfsonderdeel SWB zijn deze afspraken nog onvoldoende ontwikkeld. De begroting van SWB is voornamelijk financieel gedreven. Er wordt nog te weinig aandacht besteed aan maatschappelijke doelstellingen en de vertaling daarvan in concrete korte termijndoelen en kengetallen.

Financiële aspecten 2020-2023

Verder dalende rijksbijdragen voor de uitvoering van de SW zetten het resultaat onder druk. De financiering van Nieuw Beschut is nog onzeker.

De GR SWB wordt de komende jaren opnieuw geconfronteerd met verdergaande bezuinigingen op de uitvoering van de WSW van € 0,6 miljoen per jaar. Daardoor wordt het WSW-subsidieresultaat negatiever. Daarnaast nemen de Participatie-budgetten af met € 0,4 miljoen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Door optimalisering van de verdienmodellen, actief prijsbeleid, gerichte kostenbeheersing kan het resultaat in 2020 worden beperkt tot een verlies van € 0,9 miljoen. Ook 2021 wordt eenzelfde verlies voorspeld. Dit gaat in de jaren na 2021 weer stapsgewijs verbeteren. Vanaf 2023 wordt weer gestreefd naar een sluitende begroting.

Het eigen vermogen daalt naar verwachting van € 4,8 miljoen ultimo 2019 naar € 2,3 miljoen ultimo 2023, maar blijft daarmee nog boven de ondergrens voor het vastgestelde weerstandsvermogen. De WSW en Nieuw Beschut zijn voor heel Nederland verliesgevend, maar wel een kerntaak. Er vindt momenteel een landelijke evaluatie Nieuw Beschut plaats.

Gemeentelijke bijdrage 2020-2023

De jaarlijkse eigen bijdrage voor de gezamenlijke GR gemeenten is vastgesteld op €363.000. Dat betekent voor Hengelo voor 2020 een bijdrage van €250.564. Onze bijdrage is echter veel hoger door de overdracht van de van het rijk ontvangen budgetten SW en de op DVO-basis betaalde kosten voor onderhoud openbare ruimte.

Suggestie voor zienswijze begroting 2020 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om n.a.v. de concept-stukken een zienswijze in te dienen.

D. Stadsbank Oost-Nederland

De jaarstukken en begroting geven veel informatie en zijn duidelijk van opzet. Aan BBV vereisten wordt goed voldaan.

Jaarstukken 2018

Statistisch heeft de Stadsbank zaken wel op orde; veel prestaties worden gemeten en vergeleken met voorgaande jaren.

De Stadsbank voert haar werkzaamheden uit conform de afspraken die zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling 2015. Jaarlijks worden de financiële kaders en nadere werkafspraken vastgelegd in de begroting. Doelstelling is om als professioneel dienstverlener een deskundige en betrouwbare steun en toeverlaat te zijn voor mensen met financiële problemen. De Stadsbank wil de eigen kracht van mensen versterken en financiële stabiliteit bieden. De gemeente is regievoerder en de Stadsbank de uitvoerende partij. Deze doelstelling sluit aan bij de doelstelling van de gemeente.

Om de doelen te realiseren vindt jaarlijks een vertaling plaats naar kwalitatieve doelstellingen en sinds twee jaar ook naar een zestal prestatie indicatoren.

De indicatoren hebben een aantal kenmerken, die bij andere GR'en vaak ontbreken: ze zeggen iets over de prestatie van de stadsbank (beïnvloedbaar), ze zijn relevant voor de maatschappelijke doelen waar de Stadsbank voor staat en ze zijn meetbaar. Wat nog ontbreekt is de relatie tot de gestelde norm; doen we het beter dan we hadden beloofd of niet? Daarentegen is wel de vergelijking met voorgaand jaar gemaakt, waardoor de ontwikkeling zichtbaar is. Deze wijze van verantwoording geeft de informatie die we willen. Zie ook de kanttekening in het kader bij het onderdeel Begroting 2020.

Het voorlopig jaarresultaat van 2018 komt uit op € 0. Dit verbloemt een gerealiseerd nadeel, wat overigens in de jaarrekening goed wordt toegelicht. N.a.v. de Najaarsnota 2018 is via een incidentele bijdrage al een tekort van € 199.800 in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. Daarna is het nadeel nog met € 20.900 toegenomen, waardoor gemeenten in totaal voor € 220.700 extra bijdragen in het tekort. Deze bijdragen zijn al verwerkt, waardoor er uiteindelijk geen resultaat wordt gerapporteerd.

De totale bijdrage voor Hengelo over 2018 komt uit op € 610.600 (excl. beschermingsbewind).

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

De accountant heeft geen afwijkingen en slechts 1 onzekerheid geconstateerd en geeft voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid een goedkeurende verklaring af. Een zeer schoon rapport. Ook de accountant constateert dat men ook de tering naar de nering kan zetten. De onzekerheid van gevraagde dienstverlening maakt zuiver begroten niet eenvoudig. De Stadsbank weet hier aan de kostenkant op in te spelen.

Onderzoek Nationale Ombudsman

De nationale ombudsman heeft in 2018 een onderzoek gedaan naar de toegang van schuldhulpverlening. De resultaten van dit rapport "Een open deur; het vervolg" over de toegang van de schuldhulpverlening waren negatief uitgevallen voor onze gemeente en voor alle gemeenten die zijn aangesloten bij de Stadsbank.

Over deze uitkomsten heeft de Stadsbank overleg gevoerd met de ombudsman. In de enquête heeft de Stadsbank regelmatig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een toelichting te geven via een vrije keuzemogelijkheid. Dit was nodig om de situatie in de 22 verschillende gemeenten goed te kunnen verwoorden, bijvoorbeeld over het werken op locatie. Nu blijkt dat we op vrijwel alle onderdelen goed zouden scoren, als de Ombudsman deze antwoordmogelijkheid had meegenomen bij het uitlezen van de enquête. Het enige punt dat er dan nog niet goed uitkomt, blijkt een eigen norm van de Ombudsman te zijn. Dit is 'binnen 5 dagen een eerste face-to-face contact'. In de wet staat een termijn van 4 weken of 3 dagen in geval van crisis.

Het rapport en de toelichtende brief van de Stadsbank worden toegevoegd aan deze zaak en de raadzaak.

Begroting 2020 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2020-2023

Het aantal mensen met (problematische) schulden blijft stijgen, de schulden worden ingewikkelder en in de situatie van de mensen met schulden is vaker sprake van multi-problem cases. Het uitgangspunt van zelfredzaamheid wordt daardoor wat losgelaten en is omgezet naar meer maatwerk. Dit is via de kwaliteitsimpuls vanaf 2018 vertaald in een lagere caseload, waarmee er meer tijd komt om mensen te begeleiden. Dit vergt een integrale aanpak waarbij schuldhulpverlening een onderdeel is van een brede ketenaanpak. Iedere gemeente stelt beleidskaders vast waarbij de eigen gemeentelijke voorzieningen en de lokale partners een rol spelen. Het is aan de Stadsbank om binnen deze gemeentelijke kaders de dienstverlening op hoog niveau te houden en daarbij binnen de begroting te blijven.

De begroting van de Stadsbank hanteert sinds 2017 prestatie indicatoren. Deze voldoen grotendeels aan de voorwaarden voor indicatoren. Wat ontbreekt is dat er geen ambities worden uitgesproken over de inzet van de indicatoren of tot verbetering van de resultaten. Terwijl dit een kans biedt om naast de financiën ook aandacht voor de maatschappelijke doelstelling van de Stadsbank te hebben en dit te koppelen aan de ambities in de uitvoering: klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk, zoveel mogelijk op locatie dicht bij de klant.

Financiële aspecten 2020-2023

Het geraamde resultaat van lasten en baten sluit voor de jaren 2020-2023 met een klein positief of negatief saldo. Vervolgens vinden de mutaties op de Algemene reserve plaats waarna elke jaarschijf van de begroting 2020-2023 op nul sluit.

Gemeentelijke bijdrage 2020-2023

De bijdrage voor 2019 is begroot op € 623.207. Voor 2020 t/m 2022 is deze resp. € 573.678, € 602.409 en € 619.237.

De bijdrage voor 2019 is hoger, deze is inclusief € 51.107 voor de intake. Dit zal bijgesteld worden, aangezien Hengelo vanaf 1 juni 2019 de intake volledig overneemt. In het meerjarenperspectief is de intake er uit gelaten.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Suggestie voor zienswijze begroting 2020 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om n.a.v. de concept-stukken een zienswijze in te dienen.

E. Regionaal Bedrijventerrein Twente

Jaarstukken 2018

De rapportage vindt plaats op basis van de activiteiten (programma's) waar het RBT zich mee bezig houdt. Het betreft hier bouwgrondproductie, parkmanagement, erfpacht en openbare ruimte.

Om bouwgrond te kunnen produceren, transformeert het RBT agrarische gronden naar bedrijfskavels en openbare ruimte. Hiertoe voert het RBT een actief grondbeleid, waarbij grondverwerving, planontwikkeling, bouw- en woonrijp maken en uitgifte van grond plaatsvinden. Tot en met 31-12-2018 is € 88,3 miljoen geïnvesteerd in de productie van bouwgrond. In 2018 bedroegen de totale baten € 11,3 en de totale lasten € 6,4 miljoen. Het in de grondexploitatie geïnvesteerd vermogen is in 2018 afgenomen met € 4,8 miljoen. Bij de behandeling van de begroting 2018 werd verwacht dat het geïnvesteerd vermogen zou oplopen met € 0,2 miljoen. Belangrijkste reden voor het verschil is de uitgifte van kavels. Ook de investeringen in bouw- en woonrijp maken, verwerving en planontwikkeling waren in 2018 lager dan begroot.

Parkmanagement is in beheer bij RBT. De Coöperatieve Vereniging Parkmanagement XL Businesspark zal per 1-1-2020 het beheer van parkmanagementvoorzieningen (gefaseerd) overnemen. Tot en met 31-12-2018 is € 5,9 miljoen geïnvesteerd in parkmanagement. Het geïnvesteerd vermogen is in 2018 toegenomen met € 0,8 miljoen. De uitvoering van investeringen in parkmanagement is achter gebleven op de planning omdat een latere uitvoering van werkzaamheden efficiënter zal zijn. De jaarexploitatie van het parkmanagement heeft in 2018 een positief resultaat behaald (€ 20.703). Het saldo zal ten gunste worden gebracht van het eigen vermogen van het RBT.

De grond op het XL Businesspark wordt uitgegeven in erfpacht waarbij bedrijven kunnen kiezen voor afkoop van de grondprijs in één keer of afkoop in termijnen. Wanneer bedrijven kiezen voor een betaling in termijnen wordt de ondergrond van het perceel (tegen de economische waarde) ondergebracht in het 'erfpachtbedrijf'.

Tot en met 31-12-2018 is in totaal € 19,8 miljoen geactiveerd binnen het erfpachtbedrijf. De voorraad binnen het erfpachtbedrijf is opgelopen met € 3,3 miljoen door de uitgifte.

De jaarexploitatie over 2018 kent een neutraal exploitatieresultaat waarbij een risicovoorziening is gevormd van € 0,25 miljoen van waaruit tegenvallers binnen het erfpachtbedrijf kunnen worden opgevangen.

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt gedekt door de Gemeente Almelo. Alle uitgaven zijn aan de gemeente Almelo gefactureerd en daarmee is voor het RBT sprake van een neutraal exploitatiesaldo.

De exploitatie van RBT wijkt af van die van andere GR'en, omdat ze het karakter van een grondexploitatie heeft. Dit betekent, dat er geen structureel sluitende baten en lasten verwacht worden, maar een resultaatbeoordeling op lange termijn. Omdat er een hoger doel aan ten grondslag ligt, bedrijvigheid en werkgelegenheid in Twente, is een (zo gering mogelijk) verlies op termijn acceptabel.

Vorig jaar werd verwacht dat een tekort zou ontstaan van € 25 miljoen op netto contante waarde per 1-1-2018. Dat is € 25,5 miljoen op prijspeil 1-1-2019. De grondexploitatie per 1-1-2019 sluit op een tekort van € 20,5 miljoen per 1-1-2019 en verbetert dus met € 5 miljoen. De verbetering van de grondexploitatie hangt vooral samen met de verbeterde uitgiftevooruitzichten.

Deze resultaatverbetering wordt niet zichtbaar in de RBT zelf, maar bij de deelnemende gemeenten, die de verwachte nadelige exploitatie volledig in een voorziening opnemen. Deze verliesvoorziening kon in de gemeentelijke rekening in positieve zin bijgesteld worden.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Begroting 2020 en meerjarenperspectief

De nu voorliggende begroting, dient niet ter bepaling van het resultaat, maar fungeert als budgetkader waarbinnen het Dagelijks Bestuur kan opereren. Bij actualisatie van de grondexploitatie (per 1-1-2019) wordt de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 op basis van voortschrijdend inzicht herzien en nader uitgewerkt.

Grondexploitatie

Door middel van de grondexploitatie wordt een beeld gegeven van het (begrote) eindresultaat van het RBT. De grondexploitatie bevat onder andere een raming van nog te realiseren grondaankopen, civieltechnische investeringen, plankosten en rentekosten evenals een begroting van nog te realiseren (grond)opbrengsten. Het eindresultaat van de grondexploitatie wordt via de daartoe vastgestelde verdeelsleutel over de deelnemende gemeenten en de provincie verdeeld. De grondexploitatie is daarmee mede bepalend voor de jaarstukken en de begroting. De grondexploitatie met bijbehorende risicoanalyse is geïntegreerd in de jaarstukken en de begrotingsstukken.

De geactualiseerde grondexploitatie sluit op een tekort van € 20,5 miljoen. Het aandeel in het tekort voor de gemeente Hengelo bedraagt € 4,7 miljoen (23%) en is in de gemeentelijke balans als voorziening opgenomen. De verbetering van de grondexploitatie hangt vooral samen met de verbeterde vooruitzichten van de uitgifte. De looptijd van de exploitatie is in vergelijking met vorig jaar met één jaar verkort.

Uitgangspunt van de grondexploitatie is een uitgifteprognose van in totaal 35 hectare op korte termijn (2019 t/m 2021). Deze uitgifte is gebaseerd op gesloten overeenkomsten. Voor de periode vanaf 2022 wordt gerekend met een gemiddelde uitgifte van 3,8 hectare per jaar. Daarmee is gekozen voor een behoedzame prognose.

In de grondexploitatie wordt uitgegaan van 2% kostenstijging (3% in 2019, 2020 en 2021), 1% opbrengstenstijging van 2020 t/m 2028 (0% in 2019 en na 2028) en 2% rente. De parameters zijn daarmee voorzichtig ingestoken, waarmee gekozen wordt voor een behoedzaam scenario. De uitgifteprijs is vastgesteld op gemiddeld € 125,- per m² uitgeefbaar terrein, daarnaast rekent het RBT € 5,95 per m² voor de parkmanagementvoorzieningen.

Risicoanalyse

Op basis van een uitgevoerde risicoanalyse, waarmee de grondexploitatiebegroting (en daarmee het begrote resultaat) in een breder perspectief wordt geplaatst, blijkt dat de grondexploitatie realistisch is begroot. Met 80% zekerheid kan worden gesteld dat het tekort in een bandbreedte ligt van (netto contant per 1-1-2019) een tekort van € 11,7 miljoen en € 24,9 miljoen. Vorig jaar was een bandbreedte van € 17,6 mln. tot € 31,7 mln. van toepassing. Ten opzichte van vorig jaar is het risicoprofiel dus substantieel beperkt en is daarnaast het neerwaarts risico afgenomen. Evenals voorgaande jaren vormen de grondprijs en het uitgiftetempo het belangrijkste risico.

Ontwikkelingen 2020-2023

Verwacht wordt dat het geïnvesteerd vermogen in de komende jaren verder afneemt. De geraamde baten zullen hoger zijn dan de geraamde lasten. Deze afname geldt voor bouwgrondproductie (grondexploitatie), parkmanagement, erfpacht. De financieringsbehoefte van het RBT zal als gevolg van de afname gaan dalen.

De komende periode zal het RBT zich bezig gaan houden met onder meer bouwrijp maken, uitgifte kavels, onderzoek overdracht voorzieningen parkmanagement, uitwerking uitbreiding logistieke campus, onderzoek uitbreiding kade en onderzoek faciliteren warmtenet.

Suggestie voor zienswijze begroting 2020 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om n.a.v. de concept-stukken een zienswijze in te dienen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

F. Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Jaarstukken 2018

Het GBT voert een specifieke gemeentelijke taak uit. Ze voldoet aan de verwachtingen als ze deze taak op een effectieve en efficiënte wijze uitvoert. Zowel adviserend naar de opdracht gevende gemeenten alsmede richting toezichthouders en bovenal richting de eindklant, de inwoners. Daarnaast wordt verwacht dat GBT gemeenten op juiste wijze door hen veroorzaakte kosten doorbelast. Daartoe heeft in 2018 een herziening van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO) plaatsgevonden. Er is met de indeling basis, plus of maatwerk een goede indeling in werksoorten, waarbij zowel solidariteit, maar met name het profijtbeginsel wordt gehanteerd. In de DVO's worden normen bepaald voor de doorlooptijden van kwijschelding en bezwaren. Deze normen werden in 2018 ruim gehaald. De gemeenten Haaksbergen en Oldenzaal hebben evenals Twenterand ook de eerste ingang (loketfunctie) van de inwoners bij GBT ondergebracht. De FUIO-gemeenten (opdrachtgever zonder deelnemer te zijn) zijn tevreden over de geleverde prestaties. Het project van m³ (inhoud) naar m² (gebruiksoppervlakte) is voorbereid en in de productiefase beland. De waarderingskamer heeft het oordeel "goed" gegeven. De accountant heeft een schoon rapport opgeleverd en geeft een goedkeurende verklaring af.

Een onderzoek onder medewerkers laat zien, dat de tevredenheid over de gehele lijn is toegenomen en dat er sprake is van goed werkgeverschap. Kenmerkend is een laag ziekteverzuim.

Alle ontevredenheidsuitingen worden ingaande 2018 als klacht behandeld. Hierdoor nemen de klachten (vanzelfsprekend) toe. Deze klachten leveren veel belangrijke informatie voor de medewerkers en processen. Het aantal gegronde en deels gegronde klachten is toegenomen. De systematiek wordt in 2019 verder verfijnd.

Het GBT onderzoekt haar eigen risico's op systematische wijze en bepaalt op grond daarvan het benodigde weerstandvermogen. Ze geeft aan dat de gezonde verhouding tussen beide een ratio van 1 zou moeten zijn. Dat zou betekenen dat het weerstandsvermogen gelijk aan de risico's, € 1,7 miljoen zou moeten zijn. De afspraak dat we het de "winstreserve" niet verder laten toenemen dan 5% van het lastentotaal (ca € 600.000) stelt grenzen aan de groei van het weerstandsvermogen.

Het resultaat is € 60.000 voordelig en wordt toegevoegd aan de reserves. Door een iets andere wijze van rapporteren is het resultaat op de FUIO-gemeenten niet direct zichtbaar in het overzicht baten en lasten. Het wordt wel vermeld in het betreffende onderdeel: € 43.000 positief.

Begroting 2020 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2020-2023

De begroting wordt gefundeerd op een stevige visie en strategie en een strakke set uitgangspunten. De DVO's zijn gebaseerd op goed onderscheiden producten met duidelijke verdeelsleutels. Gemeenten weten waar ze aan toe zijn en op welke wijze ze hun kosten kunnen beïnvloeden. De klant centraal en het zijn van een kennis- en adviesorganisatie voor gemeenten zijn de strategische hoofdoelen. Excellence in de uitvoering is voorwaarde.

Tot heden was groeien een uitgangspunt. Organisch groeien is nog mogelijk. Groeien is echter geen ambitie meer.

Op blz. 7 laat het verloop van de bijdrage per inwoner zien, dat deze netto bijdrage de bodem van € 18 euro in 2017 heeft bereikt en daarna weer toeneemt tot bijna € 23 in 2023. Hoewel te begrijpen is waardoor dit kan zijn veroorzaakt (b.v. grote projecten, loonkosten, inflatie) was een toelichting op zijn plaats geweest, evenals een ambitie waar dit getal in de verdere toekomst zou mogen eindigen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

In 2019 is het GBT verhuisd naar de Demmersweg 140. De verhuizing heeft investeringen geveerd, maar leidt niet tot een kostenuitzetting, omdat op huurkosten bespaard kan worden.

Financiële aspecten 2020-2023

Alle jaren in het meerjarenperspectief sluiten licht positief.

De reservepositie is beperkt, maar dit is het gevolg van het besluit, dat deze beperkt blijft, waardoor gemeenten zelf een deel van de risico's dienen te ondervangen.

De netto schuldquote neemt iets toe, omdat er voor het eerst 2 leningen zijn aangetrokken. Maar alsnog zeer ruim binnen de normen. De solvabiliteit is met 7% a 8% een weergave van het besluit om het vermogen te beperken. De structurele exploitatieruimte is marginaal; voor verder stijging van structurele lasten is geen buffer in de vorm van eenvoudig te realiseren structurele baten.

Gemeentelijke bijdrage 2020-2023

Wij dragen € 1.723.000 bij op basis van de dienstenafname. Dit bedrag stijgt in het meerjarenperspectief jaarlijks met ca € 50.000. In 2019 lag de bijdrage op € 1.658.000. Daarnaast wordt in 2020 € 54.000 (was 60.000) in rekening gebracht als voorlopig vastgesteld bedrag desintegratiekosten. De stijging van de bijdrage is mede veroorzaakt door een relatief grote stijging van loonkosten op grond van de verwachtingen in de macro-economische verkenningen. De desintegratiekosten zijn het gevolg van de afschaffing van de voorlopige aanslag afvalstoffenheffing in het kader van Diftar.

Suggestie voor zienswijze begroting 2020 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om n.a.v. de concept-stukken een zienswijze in te dienen.

G. Openbaar Lichaam Crematoria Twente

Jaarstukken 2018

Het Openbaar Lichaam Crematoria is 100% aandeelhouder van Crematoria Twente BV. De BV keert inmiddels weer jaarlijks vanaf boekjaar 2016 minimaal € 375.000 uit aan het OLC.T. Deze maakt ca € 13.000 aan beheerskosten, waardoor € 362.000 over blijft voor de 12 deelnemende gemeenten. Hengelo ontvangt hier ca € 55.000 van.

Het repeterend gehalte van de jaarstukken is groot. De oorzaak is, dat de jaarrekening eigenlijk alleen beïnvloed kan worden door de door de BV afgedragen winst. Omdat er een voorlopige afspraak is dat de BV jaarlijks € 375.000 uitkeert, ongeacht het daadwerkelijke resultaat in de BV, zullen de opeenvolgende jaarstukken van OLC.T nauwelijks van elkaar verschillen.

OLC.T ziet de continuïteit van de crematoriumvoorziening als haar doelstelling en meldt dat deze doelstelling voor 2018 in gerealiseerd is. Voor de jaren 2020 t/m 2024 rapporteert OLC.T jaarlijks een dividend van € 375.000.

De hierna volgende informatie blijkt niet uit de toegestuurde stukken. In de ambtelijke voorbereiding van de AvA is aangedrongen op een veel betere uiteenzetting van de actualiteiten in de BV in de paragraaf verbonden partijen, die daarvoor in het BBV is aangewezen. Hier is actie op ondernomen. Een concepttekst is opgesteld. In de ontvangen versie van de jaarrekening vinden we deze echter nog niet terug.

De jaarstukken van de BV (niet openbaar en niet ingezonden) lieten altijd een gezonde balans zien met overwegend eigen vermogen. De recente en nog door te voeren investeringen in nieuwbouw en renovatie hebben het aantrekken van vreemd vermogen in de BV noodzakelijk gemaakt. De business case van de ver- en nieuwbouw liet weliswaar een dip in het resultaat zien, maar de resultaten bleven altijd voldoende om minimaal de toegezegde € 375.000 uit te keren aan de aandeelhouders.

Dit jaar heeft de Raad van Commissarissen van de BV voor het eerst een negatiever geluid laten horen in de aandeelhoudersvergadering. Voornaamste bron is het tegenvallend aantal crematies. De oorzaak hiervan ligt voor een deel in de verbouwingsperikelen. Maar zeker ook in het verlies van omzet in de rand van het verzorgingsgebied, waar nieuwe aanbieders blijkbaar goed presteren. Dit is niet nieuw. Eerder is er bewust voor gekozen om in ieder geval het kerngebied te versterken door nieuwbouw in Oldenzaal en Borne. Dat toekomstige jaarexploitaties er anders uit gaan zien wordt nu duidelijk. Waar eerder het beeld herstel vanaf 2021 was, verwacht men nu dat dit wel eens in 2025 of nog later zou zijn.

Belangrijke ontwikkelingen 2020-2023

Dit roept o.a. de volgende vragen op:

- *In welke mate is het omzetverlies structureel; wat zijn reële omzetramingen?*
- *Kan de BV winstgevend blijven bij een lagere omzet (kan er aan de kostenkant bespaard worden?)*
- *Moet de BV nog willen vasthouden aan de afspraak van een vaste dividenduitkering, ook als er in het jaar verlies wordt geleden?*

Wij zullen als deelnemer in het AB een kritische rol aannemen en aansturen op goede beslissingen voor de BV in bedrijfseconomisch perspectief, met inachtneming van de belangen van onze inwoners.

Financiële aspecten 2020-2023

Geen bijzonderheden.

Gemeentelijke bijdrage 2020-2023

De gemeente draagt niet bij in de exploitatie en ontvangt dividend.

Suggestie voor zienswijze begroting 2020 en meerjarenperspectief

Wij bevelen aan om een zienswijze op te nemen, die als volgt kan luiden:

Artikel 15, lid 2 van het BBV bepaalt, dat in de paragraaf verbonden partijen gegevens moeten worden opgenomen omtrent de omvang van eigen en vreemd vermogen, het financiële resultaat van de verbonden partij en eventuele risico's voor de financiële positie van de deelnemer, in dit geval OLCT. Wij begrijpen, dat Crematoria BV concurrentiegevoelige informatie niet openbaar wil maken. Wij kunnen echter niet oordelen over de jaarstukken van OLCT als er geen beeld geschetst wordt van de ontwikkelingen en risico's in de BV. Wij vragen u om de ontwikkelingen en risico's van de verbonden partij Crematoria BV in de paragraaf verbonden partijen van zowel begroting als jaarstukken op te nemen.

H. Omgevingsdienst Twente

Op 1 januari 2019 is de Omgevingsdienst Twente gestart. De Omgevingsdienst Twente biedt vanuit één aanspreekpunt gemeenten, provincie, inwoners en bedrijven specialistisch advies en ondersteuning op het gebied van milieutaken, zoals vergunningen, toezicht en handhaving. Op donderdag 24 januari 2019 is de Omgevingsdienst Twente officieel geopend tijdens een bijeenkomst met alle samenwerkingspartners. ODT is gehuisvest in het stadskantoor van Almelo.

Ook ODT moest voor 15 april haar begroting 2020 voor zienswijze aanbieden aan de gemeenteraden. Het Dagelijks Bestuur van de OD Twente heeft op 5 april jl. besloten de Ontwerp Programmabegroting OD Twente 2020 nog niet door te sturen aan de Raden en Staten. Reden hiervoor is dat in het bestuurlijk overleg met Gemeente Enschede nog geen overeenstemming is bereikt inzake de verdeelsleutel van de overhead (o.b.v. inbreng personeel of o.b.v. inwoneraantal) en inbreng taken (robuuste kwaliteit of conform wettelijke plicht). De personele inbreng van Enschede heeft een grote invloed op het lastenniveau en dus de samenstelling van de Ontwerp Programmabegroting OD Twente 2020. Het DB is van mening, dat ze geen betrouwbare begroting kan leveren, voordat de uitkomst van het overleg met Enschede verwerkt is.

Op 8 mei 2019 is een extra vergadering van het Dagelijks Bestuur gepland om de Ontwerp Programmabegroting OD Twente 2020 verder te behandelen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Wij hebben in het Algemeen Bestuur de samenwerking ondersteund en aanvankelijk meer dan de basistaken ingebracht. Hengelo vindt de kostenverdeling van overhead op basis van ingebracht personeel reëler, dan op inwonersbasis. Samen met Enschede werden wij door de toepassing van in het inwonercriterium met een fors hogere overheadtoerekening belast. Dit leidde tot een dreiging van een flinke kostenstijging t.o.v. de kosten die wij zelf in het verleden voor VTH-taken raamden. Daarom hebben wij in het Algemeen Bestuur voorwaarden verbonden aan het accepteren van de te volgen werkwijze en daaruit volgende begroting 2020. Deze zijn:

- de Twentse Norm (te leveren kwaliteit) wordt stapsgewijs naar beneden bijgesteld, tot het wettelijk vereiste kwaliteitsniveau;*
- geen aanvullende kostenstijgingen meer;*
- een periodieke objectieve monitoring, registratie en rapportage;*
- een concrete begrotingstaakstelling om de kosten op termijn terug te dringen.*

Indien hier niet aan tegemoet wordt gekozen behouden wij ons het recht voor onze inbreng (5,6 mdw) af te schalen naar basistakenniveau (3,5 mdw).

Wij houden hier aan vast, omdat nu van ons een bijdrage van € 848.000 wordt verwacht, terwijl wij tot heden in de begroting rekening houden met een bijdrage aan ODT van € 561.000. Deze bijdrage betrof de personeelslasten incl. flexibele overhead en de bestaande bijdragen aan de RUD. Deze kostentoeename is extreem en zou neerkomen op € 151.000 per fte.

Voor de actualisering van het financieel perspectief 2020 - 2023 is een voorstel gedaan om het nadelig resultaat in de begroting te verwerken.

Nu de basale discussie over de wijze van samenwerken nog niet tot afgeronde besluiten heeft geleid en formeel geen begroting is aangeleverd kunnen geen uitspraken gedaan worden over de ontwikkelingen, de financiële consequenties en de gemeentelijke bijdrage.

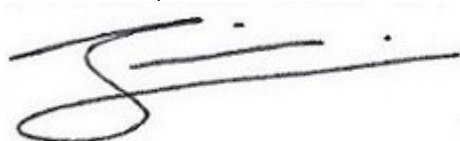
Daarom kan ook geen zienswijze worden geformuleerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bijlage 1

Voorbeelden van doelstellingen en verantwoording ervan (Regio Twente).

Voorbeeld 1, blz. 24 vrijetijdseconomie

Een bijna onmogelijke doelstelling wordt redelijk geconcretiseerd en ook nog eens van relevante meetwaarden voorzien.

Doelstelling: "Een goed georganiseerde en goed functionerende toeristische sector, die bijdraagt aan het borgen van een vitale high tech regio."

Hierna volgen 9 activiteiten, waarvan er 5 zijn uitgedrukt in een indicator met streefwaarde en realisatiewaarde, die tevens relevant zijn voor het geformuleerde hogere doel. Dat geeft vertrouwen, maar nog steeds is onduidelijk in welke mate RT heeft bijgedragen aan het bereiken van de gerealiseerde algemene kengetallen.

Voorbeeld 2, blz. 25 logistiek en bereikbaarheid

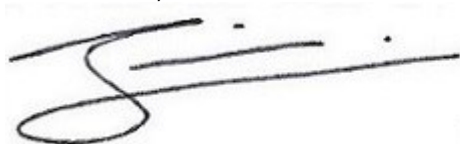
Een (te) hoogdravende doelstelling kan blijkbaar niet beter verantwoord worden, dan het aangeven van de bijeenkomsten die zijn geïnitieerd of waaraan is deelgenomen en de inbreng in plannen van anderen en hogere overheden.

Doelstelling: "Oplossen van de logistieke en infrastructurale knelpunten ten behoeve van regionaal economische structuurversterking, optimale bereikbaarheid en een concurrerend investerings- en vestigingsklimaat in Twente. Sturing op logistieke structuurversterking via actieve samenwerking met stakeholders binnen Twente. Profilering van Twente als logistieke regio."

Hierna volgt een opsomming van bijdragen, deelnames en lidmaatschappen, die getuigen van goede wil, maar niets zeggen over de invloed op de hoofddoelstelling. Er wordt afgesloten met een tabel met voorgenomen vergaderingen en werkelijk bezochte of geïnitieerde vergaderingen. Dit laat zien hoe ver de activiteiten van het hogere doel afstaan en stelt vraagtekens bij de invloed die we hebben op dit hogere doel. De invloed zal er ongetwijfeld zijn, moeten we maar aannemen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.